

GENERALNA SKUPŠTINA UJEDINJENIH NACIJA

Distribucija: opšta
30. januar 2009.šezdeset treće zasedanje
tačka dnevnog reda: 56(a)**Rezolucija usvojena od strane Generalne skupštine**

[na osnovu izveštaja Trećeg komiteta (A63/452)]

63/156. Trgovina ženama i devojčicama*Generalna skupština,*

Podsećajući na sve međunarodne konvencije koje se posebno bave problemom trgovine ženama i devojčicama, kao što su Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena¹ i Opcioni protokol koji uz nju ide,² Konvencija o pravima deteta³ i Opcioni protokol uz nju o prodaji dece, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji,⁴ Konvencija o sprečavanju trgovine ljudima i eksploatacije prostitucije drugih⁵ i Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala⁶ i protokoli koji idu uz nju, a naročito Protokol za prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, posebno ženama i decom uz Konvenciju UN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala⁷ i Protokol protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i vazduhom, uz Konvenciju UN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala,⁸ kao i prethodne rezolucije Generalne skupštine i njenog pomoćnog tela Saveta za ljudska prava, i Ekonomskog i socijalnog saveta i njegovih funkcionalnih komisija koje se bave ovim pitanjem,

Potvrđujući odredbe koje se odnose na trgovinu ženama i devojčicama, a koje su sadržane u dokumentima o ishodu relevantnih međunarodnih konferencija i samita, a naročito strateške ciljeve u vezi sa trgovinom ljudima sadržane u Pekinškoj deklaraciji i Platformi za akciju koje su usvojene na Četvrtoj svetskoj konferenciji o ženama,⁹

Potvrđujući takođe posvećenost na koju su se zavetovale svetske vođe na Milenijumskom samitu i Svetskom samitu 2005 da razviju, primene i osnaže delotvorne mere za borbu protiv

¹ Ujedinjene nacije, serijal *Sporazumi*, tom 1249, br. 20378.

² Isto, tom 2131, br. 20378.

³ Isto, tom 1577, br. 27531.

⁴ Isto, tom 2171, br. 27531.

⁵ Isto, tom 96, br. 1342.

⁶ Isto, tom 2225, br. 39574.

⁷ Isto, tom 2237, br. 39574.

⁸ Isto, tom 2241, br. 39574.

⁹ Izveštaj sa Četvrte svetske konferencije o ženama, Peking 4-15. septembar 1995 (izdanje Ujedinjenih nacija, br. E.96.IV.13) poglavlje I, rezolucija I, aneksi I i II.

svih oblika trgovine ljudima i eliminaciju takve trgovine, da suzbiju potražnju za žrtvama trgovine ljudima i da zaštite žrtve,

Podsećajući na izveštaje Specijalnog izvestioca o trgovini decom, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji, Specijalnog izvestioca o trgovini ljudima, posebno ženama i decom, i Specijalnog izvestioca o nasilju nad ženama, njegovim uzrocima i posledicama, kao i na informacije koje se odnose na trgovinu ženama i devojčicama koje su sadržane u izveštaju Generalnog sekretara o dubinskoj studiji svih vrsta nasilja nad ženama,¹⁰

Podsećajući takođe na izveštaj Kancelarije Ujedinjenih nacija za narkotike i kriminal pod nazivom „Trgovina ljudima: Globalni obrasci“ iz aprila 2006. i pažnju koja je u ovom izveštaju skrenuta na trgovinu ženama i devojčicama,

Imajući u vidu Bečki forum za borbu protiv trgovine ljudima, održan 13-15. februara 2008, u okviru Globalne inicijative za borbu protiv trgovine ljudima, i tematsku debatu o trgovini ljudima, održanu 3. juna 2008, u okviru Generalne skupštine,

Imajući u vidu takođe i obnovu mandata Specijalnog izvestioca za trgovinu ljudima, posebno ženama i decom, kao i činjenicu da je deo njenog zadatka da tokom svog mandata vodi računa o posebnim odlikama vezanim za rod i starosnu dob, između ostalog, i kroz identifikovanje posebnih vrsta podložnosti koje su vezane za rod i starosnu dob, a u kontekstu trgovine ljudima,

Prihvatajući inkorporiranje rodno određenih krivičnih dela u Rimski statut Međunarodnog krivičnog suda,¹¹ koje je stupilo na snagu 1. jula 2002,

Imajući u vidu da sve države imaju obavezu da se sa dužnom pažnjom posvete prevenciji, istražnom postupku i kažnjavanju počinitelja trgovine ljudima, i spasavanju žrtava, kao i da se pobrinu za njihovu zaštitu, a da neispunjavanje ovih obaveza predstavlja kršenje, zanemarivanje i poništavanje ljudskih prava i osnovnih sloboda žrtava,

Uz ozbiljnu zabrinutost što sve veći broj žena i devojčica iz nekih zemalja u razvoju i zemalja čije su ekonomije u tranziciji postaju žrtve trgovine ljudima i prodaje u razvijenije zemlje, kao i unutar i između regija i država, dok su muškarci i dečaci takođe žrtve trgovine, između ostalog i zarad seksualne eksploatacije,

Prepoznajući da određenim akcijama protiv trgovine ljudima nedostaje determinacije prema rodu i starosnoj dobi kako bi delotvorno odgovorile na situaciju u kojoj se nalaze neke žene i devojčice, koje su naročito ugrožene trgovinom zarad seksualne eksploatacije, prisilnog rada, usluga i drugih oblika eksploatacije, i time naglašavajući potrebu da se rodna i starosna determinacija uvede u sve akcije usmerene na borbu protiv trgovine ljudima,

Prepoznajući takođe potrebu da se pozabavi uticajem globalizacije na problem trgovine ženama i decom, a posebno devojčicama,

¹⁰ A/61/122 i Dodatak 1 i Dodatak 1/Ispravka 1.

¹¹ Ujedinjene nacije, serijal *Sporazumi*, tom 2187, br. 38544.

Prepoznajući dalje izazove koji se prilikom borbe protiv trgovine ženama i devojčicama javljaju zahvaljujući nedostatku odgovarajuće regulative i primene postojeće regulative, manjku pouzdanih rodno razdvojenih podataka i statistika, kao i nedostatku izvora,

Zabrinuta zbog upotrebe novih informacionih tehnologija, uključujući internet, zarad eksploatacije i prostitucije drugih, za trgovinu ženama kao nevestama, za seksualni turizam, eksploataciju žena i dece i za dečiju pornografiju, pedofiliju i druge oblike seksualne eksploatacije dece,

Zabrinuta takođe i zbog uvećane aktivnosti organizacija transnacionalnog kriminala i drugih koje profitiraju od trgovine ljudima, naročito ženama i decom, bez obzira prema opasnom i nehumanom postupanju i činjenici da je u pitanju flagrantno kršenje domaćih zakona i međunarodnih standarda,

Prepoznajući da su žrtve trgovine ljudima naročito izložene rasizmu, rasnoj diskriminaciji, ksenofobiji i sličnim netolerantnim modelima ponašanja, a da su žene i devojčice koje su žrtve često izložene višestrukoj diskriminaciji i nasilju, uključujući i one zasnovane na njihovom polu, starosnoj dobi, etničkoj pripadnosti, kulturi i religiji, kao i njihovom poreklu, te da sami ovi oblici diskriminacije mogu biti podsticaj za trgovinu ljudima,

Primećujući da se jedan deo potražnje za prostitucijom i prinudnim radom u nekim delovima sveta rešava trgovinom ljudima,

Priznajući da su žene i devojčice koje su žrtve trgovine ljudima, zahvaljujući svom polu, u još lošijoj poziciji i još više marginalizovane nedostatkom informacija ili saznanja ili nepriznavanjem njihovih ljudskih prava, kao i stigmatizacijom koja se često vezuje za trgovinu ljudima, kao i preprekama sa kojima se susreću prilikom pristupanja informacijama ili mehanizmima obeštećenja kada su im prava prekršena, kao i da su potrebne dodatne mere kako bi se one zaštitile i podigao njihov nivo svesti,

Potvrđujući značaj bilateralnih, podregionalnih, regionalnih i međunarodnih mehanizama saradnje i inicijativa, uključujući razmenu informacija o najboljoj praksi, koje pokreću vlade i međuvladine i nevladine organizacije kako bi se bavile problemom trgovine ljudima, posebno ženama i decom,

Potvrđujući takođe da globalni naponi, uključujući međunarodne saradnje i programe za tehničku podršku, kako bi se iskorenila trgovina ljudima, naročito ženama i decom, zahtevaju jaku političku posvećenost, podeljenu odgovornost i aktivnu saradnju svih vlada zemalja porekla, tranzita ili odredišta,

Prepoznajući činjenicu da politike i programi za prevenciju, rehabilitaciju, repatrijaciju i reintegraciju moraju biti razvijeni kroz pristup koji je osetljiv prema pitanjima roda i starosne dobi, koji je sveobuhvatan i multidisciplinaran, uz brigu za bezbednost žrtava i poštovanje njihovog punog uživanja ljudskih prava, a uz angažovanje svih činilaca u zemljama porekla, tranzita i odredišta,

Uverena da je potrebno zaštititi sve žrtve trgovine ljudima i pružiti im pomoć, uz puno poštovanje ljudskih prava žrtve,

1. *Pozdravlja* napore vlada, tela Ujedinjenih nacija i službi i međuvladinih i nevladinih organizacija koje ulažu u problem trgovine ženama i devojkicama, i podstiče ih da uvećaju napore i unaprede saradnju, uključujući razmenu znanja, tehničkih veština i najbolje prakse u najvećoj mogućoj meri;
2. *Poziva* vlade da destimulišu, sa perspektivom eliminacije, potražnju koja uslovljava trgovinu ženama i devojkicama zarad svih vrsta eksploatacije, i da u ovu svrhu pojačaju preventivne mere, uključujući zakonodavne mere, kako bi odvratili one koji eksploatišu žrtve trgovine ljudima, a takođe i obezbedili njihovu odgovornost;
3. *Takođe poziva* vlade da preduzmu odgovarajuće mere kako bi delovale na faktore koji povećavaju podložnost osoba trgovini ljudima, uključujući siromaštvo i nejednakosti među polovima, kao i druge faktore koji stimulišu pojavu trgovine ženama i devojkicama zarad prostitucije i drugih oblika komercijalizovanog seksa, prisilnih brakova i prinudnog rada, a da bi predupredili i eliminisali takvu trgovinu, i to merama kao što su jačanje postojeće regulative kako bi se obezbedila bolja zaštita prava žena i devojkica i kaznili počinioci krivičnog dela, u krivičnom i parničnom postupku;
4. *Poziva* vlade, međunarodnu zajednicu i sve druge organizacije i entitete koje se bave sukobima i posledicama sukoba, prirodnim katastrofama i drugim vanrednim situacijama da deluju na uvećanu ugroženost žena i devojkica problemima trgovine ljudima i eksploatacije, i posledičnom rodno determinisanom nasilju;
5. *Nalaže* vladama da razviju, primene i ojačaju delotvorne rodno i starosno osetljive mere za suzbijanje i eliminaciju svih vidova trgovine ženama i devojkicama, uključujući onu radi seksualne i ekonomske eksploatacije, u sklopu razvoja sveobuhvatne strategije protiv trgovine ljudima u koju je integrisano poštovanje ljudskih prava, kao i da u ovu svrhu izrade odgovarajuće nacionalne planove akcije;
6. *Nalaže* vladama da, u saradnji sa međuvladinim i nevladinim organizacijama, finansijski podrže i dodele materijalna sredstva kako bi se osnažilo preventivno delovanje, naročito putem edukacije za žene i muškarce, ali i za dečake i devojkice, na teme rodne jednakosti, samopoštovanja i međusobnog uvažavanja, i kampanja koje će se sprovoditi u saradnji sa institucijama civilnog društva, kako bi se podigao nivo javne svesti na nacionalnom i individualnom nivou;
7. *Ohrabruje* vlade da preduzmu odgovarajuće mere kako bi eliminisale potražnju za seksualnim turizmom, naročito onim koji uključuje decu, putem svih mogućih preventivnih delovanja;

8. *Nalaže* vladama da razviju edukativne i programe obuke i politička rešenja i da razmotre, po potrebi, donošenje zakona koji za cilj imaju prevenciju seksualnog turizma i trgovine ljudima, sa posebnim naglaskom na zaštiti devojaka i dece;

9. *Takođe nalaže* vladama da razmotre potpisivanje i ratifikaciju, a državama da primene relevantne pravne instrumente Ujedinjenih nacija, kao što su Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i protokoli koji idu uz nju, a naročito Protokol za prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, posebno ženama i decom uz Konvenciju UN protiv transnacionalnog organizovanog kriminala, Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena i Opcioni protokol koji uz nju ide, Konvencija o pravima deteta i Opcioni protokol uz nju o prodaji dece, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji, kao i Konvenciju o prinudnom i prisilnom radu, 1930 (Konvencija br. 29), Konvenciju o diskriminaciji u pogledu zaposlenja i zanimanja, 1958 (Konvencija br. 111) i Konvenciju o zabrani i trenutnom delovanju na eliminaciji najtežih oblika dečijeg rada, 1999 (Konvencija br. 182) Međunarodne organizacije rada;

10. *Ohrabruje* države članice da jačaju nacionalne programe i da se uključuju u bilateralne, podregionalne, regionalne i međunarodne saradnje, uključujući tu i zasnivanje regionalnih inicijativa i akcionih planova,¹² kako bi delovale na problem trgovine ljudima kroz, između ostalog, pojačanu razmenu informacija, prikupljanje podataka koji su rodno i starosno osetljivi i druge tehničke veštine i međusobnu pravnu pomoć, kao i kroz borbu protiv korupcije i pranja novca dobijenog od trgovine ljudima, uključujući onu koja za cilj ima komercijalnu seksualnu eksploataciju, kao i da se postaraju da takvi sporazumi i inicijative naročito deluju na problem trgovine ljudima u formi u kojoj on pogađa žene i devojčice;

11. *Poziva* sve vlade da stave van zakona svaki oblik trgovine ljudima, prepoznaju njenu sve veću zastupljenost u cilju seksualne eksploatacije, komercijalne seksualne eksploatacije i zlostavljanja, seksualnog turizma i prinudnog rada, kao i da privedu pravdi i kazne sve počiniocce i posrednike, bilo da su lokalni ili inostrani, putem nadležnih nacionalnih organa, bilo u zemlji porekla počinioca ili u zemlji u kojoj je delo počinjeno, u skladu sa procesom predviđenim zakonom, kao i da kazne ovlašćena lica koja su kriva za seksualni napad na žrtvu koja se nalazi u pritvoru;

12. *Nalaže* vladama da preduzmu sve odgovarajuće mere kako bi obezbedile da žrtve trgovine ne budu kažnjene usled svog statusa žrtve i da ne prolaze kroz ponovnu viktimizaciju kao posledicu delovanja vladinih zvaničnika, i ohrabruje vlade da spreče, u sklopu sopstvenog pravnog okvira i u skladu sa nacionalnom politikom, da žrtve trgovine ljudima budu pravno gonjene zbog nelegalnog ulaska u zemlju ili boravka u njoj;

¹² Kao što su Balinežanski proces protiv krijumčarenja ljudi, trgovine ljudima i povezanim transnacionalnim krivičnim delima, Mekonška koordinirana ministarska inicijativa protiv trgovine ljudima, Akcioni plan za azijsko-pacifički region Azijske regionalne inicijative protiv trgovine ljudima, naročito ženama i decom (vidi A/C.3/55/3, aneks), inicijative Evropske unije za sveobuhvatnu evropsku politiku i programe o trgovini ljudima, kao što je nedavno pokazano Planom Evropske unije za najbolju praksu, standarde i procedure u borbi protiv trgovine ljudima i njenoj prevenciji, koji je usvojen u decembru 2005, aktivnostima Saveta Evrope i Organizacije za bezbednost i saradnju u Evropi, Konvencijom Asocijacije za regionalnu saradnju jugoistočne Azije o borbi protiv trgovine ženama i decom zarad prostitucije i njihovoj prevenciji, Sastankom nacionalnih autoriteta u oblasti trgovine ljudima u organizaciji Organizacije američkih država, i aktivnostima Međunarodne organizacije rada i Međunarodne organizacije za migraciju na ovom polju.

13. Poziva vlade da razmotre uspostavljanje ili jačanje nacionalnih mehanizama koordinacije, na primer, institucije Nacionalnog izvestioca ili nekog međuagencijskog tela, uz učešće civilnog društva, uključujući nevladine organizacije, da bi podstakle razmenu informacija i izveštavale o podacima, osnovnim uzrocima, faktorima i trendovima u nasilju prema ženama, a naročito trgovini ljudima, i uključile podatke raslojene prema polu i starosnoj dobi;
14. *Ohrabruje* vlade i relevantna tela Ujedinjenih nacija da, u okviru postojećih izvora, preduzmu odgovarajuće mere radi podizanja nivoa javne svesti po pitanju trgovine ljudima, naročito ženama i devojčicama; da destimulišu, sa ciljem da eliminišu, potražnju koja podstiče bilo koju vrstu eksploatacije, uključujući seksualnu eksploataciju i prinudni rad; da donose zakone, propise, kazne koji se odnose na ovu oblast; i da naglašavaju kako je trgovina ljudima ozbiljno krivično delo;
15. *Poziva* vlade da raspodele sredstva, prema potrebi, kako bi obezbedile sveobuhvatne programe za fizički, psihološki i socijalni oporavak žrtava trgovine ljudima, uključujući profesionalne obuke, pravnu pomoć na jeziku koji razumeju i zdravstvenu zaštitu, uključujući i AIDS/HIV zaštitu, i radi preduzimanja mera za saradnju sa međuvladinim i nevladinim organizacijama na obezbeđivanju socijalne, zdravstvene i psihološke zaštite za žrtve;
16. *Ohrabruje* vlade da, u saradnji sa međuvladinim i nevladinim organizacijama, organizuju ili pojačaju kampanje kojima se objašnjavaju mogućnosti, ograničenja i prava u slučaju migracije, i pružaju informacije o riziku neregularne migracije i sredstvima i metodama koje koriste trgovci ljudima, kako bi se omogućilo ženama da donose informisane odluke i sprečilo da one postanu žrtve trgovine ljudima;
17. *Ohrabruje* vlade da intenziviraju saradnju sa nevladinim organizacijama na razvoju i implementaciji rodno i starosno osetljivih programa za delotvorno savetovanje, obuku i reintegraciju u društvo žrtava trgovine ljudima i programe kojima se obezbeđuje sklonište i telefonske linije namenjene žrtvama i potencijalnim žrtvama;
18. *Nalaže* vladama da uvedu ili pojačaju programe obuke za policijske, pravosudne, imigracione ili druge relevantne zvaničnike u prevenciji i borbi protiv trgovine ljudima, uključujući seksualnu eksploataciju žena i devojčica, i u tom smislu poziva vlade da obezbede da tretman žrtava, posebno od strane policijskih službenika, imigracionih službenika, konzularnih službenika i socijalnih radnika, kao i drugih zvaničnih lica koja su u direktnom kontaktu sa žrtvama, bude u potpunosti u skladu sa poštovanjem ljudskih prava ovih žrtava i uz rodnu i starosnu osetljivost, i vodi računa o principu nediskriminacije, uključujući ovde i zabranu rasne diskriminacije;
19. *Poziva* vlade da preduzmu korake kako bi obezbedile da procedure krivičnog prava i programi zaštite svedoka budu osetljivi prema položaju žena i devojčica koje su žrtve trgovine ljudima i da se njima pruža podrška i pomoć, po potrebi, da podnesu prijavu policiji ili drugim nadležnim organima bez straha i da budu na raspolaganju kada to zahteva krivično pravosudni sistem, i da se pobrinu da tokom ovog perioda one imaju pristup sistemu zaštite koji je rodno i

starosno osjetljiv i, prema potrebi, socijalnoj, medicinskoj, finansijskoj i pravnoj pomoći, uključujući i mogućnost odštete za pretrpljenu štetu;

20. *Takođe poziva* vlade da podstaknu medijske kuće, uključujući i one koji pružaju internet usluge, da usvoje i ojačaju mere samokontrole kako bi se unapredilo odgovorno korišćenje medija, posebno interneta, sa ciljem eliminacije eksploatacije žena i dece, a posebno devojčica, koja može podstaći trgovinu ljudima;

21. *Poziva* poslovni sektor, naročito sektor turizma i telekomunikacija, uključujući organizacije masovnih medija, da saraduju sa vladama na eliminisanju trgovine ženama i decom, posebno devojčicama, između ostalog putem širenja medijskih informacija o opasnostima trgovine ljudima, pravima žrtve trgovine ljudima i uslugama koje su na raspolaganju žrtvama trgovine ljudima;

22. *Podvlači* potrebu za sistematskim prikupljanjem polno i starosno raslojenih podataka i sveobuhvatnih studija kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom planu, kao i razvoja zajedničke metodologije i međunarodno definisanih indikatora kako bi se omogućio razvoj relevantnih i uporedivih podataka, i podstakle vlade da povećaju obim sistema zajedničkih podataka i kapaciteta za prikupljanje podataka kao jedan od puteva ka boljoj saradnji u borbi protiv trgovine ljudima;

23. *Poziva* vlade, tela Ujedinjenih nacija, službe i posebne mehanizme, međuvladine i nevladine organizacije i privatni sektor da u saradnji preduzmu zajedničko istraživanje i izradu studija o trgovini ženama i devojčicama, što može poslužiti kao osnov za formulaciju ili promenu politike;

24. *Poziva* vlade, uz podršku Ujedinjenih nacija, kada je neophodno, i drugih međuvladinih organizacija, imajući u vidu najbolju praksu, da sastave priručnike za obuku i druge informativne materijale i organizuju obuke za policijske, pravosudne i druge relevantne službenike, kao i za medicinsko i drugo pomoćno osoblje, kako bi se povećala njihova osjetljivost prema potrebama žena i devojčica koje su žrtve trgovine ljudima;

25. *Podstiče* vlade, relevantna međuvladina tela i međunarodne organizacije da se postaraju da vojno, mirovno i humanitarno osoblje raspoređeno u konfliktnim situacijama, situacijama nakon konflikta i drugim vanrednim situacijama, prođe kroz obuku o ponašanju koje ne podstiče, omogućava ili eksploatiše trgovinu ženama i devojčicama, uključujući seksualnu eksploataciju, kao i da podignu nivo svesti ovakvog osoblja o potencijalnim rizicima za žrtve konflikta i drugih vanrednih situacija, uključujući prirodne katastrofe, od trgovine ljudima;

26. *Poziva* države potpisnice Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena, Konvencije o pravima deteta i Međunarodnog pakta o ljudskim pravima¹³ da uključe informacije i statističke podatke o trgovini ženama i devojčicama u nacionalne izveštaje komitetima i da rade na razvoju zajedničke metodologije i statistike kako bi se dobili uporedivi podaci;

¹³ Rezolucija 2200 A (XXI9, aneks.)

27. *Zahteva* od Generalnog sekretara da na šezdeset petoj sednici podnese Generalnoj skupštini izveštaj o uspešnim intervencijama i strategijama, ali i propustima, u bavljenju rodnom dimenzijom problema trgovine ljudima, kao i da pruži preporuke za jačanje rodno i starosno osetljivih pristupa u okviru različitih aspekata borbe protiv trgovine ljudima.

70. plenarni sastanak,
18. decembar 2008.